

Posudek vedoucího na diplomovou práci „Hnutie ahmadíja v Indii“

Diplomantka: Bc. Bianka Ivanková, Ústav asijských studií FFUK

Vedoucí práce: Mgr. Pavel Ťupek, Ph.D., Katedra Blízkého východu FFUK

Diplomová práce kolegyně Bianky Ivankové se zabývá jedním z nejvýznačnějších islámských proselytických hnutí konce 19. a první poloviny 20. století. Ahmadíja vznikla na indickém subkontinentu jako reformní a milenialistické hnutí, které bylo vedle islámu silně ovlivněno i křesťanskou a hinduistickou tradicí. Díky relativně nekonfliktnímu postoji vůči britské imperiální politice – zejména ve srovnání s jinými islámskými proudy té doby – se ahmadíja rychle rozšířila v zemích britského impéria, kde získávala sympatie a podporu politických a intelektuálních elit. Není bez zajímavosti, že ahmadíja byla vůbec prvním proselytizačním hnutím v neislámských zemích Evropy. Navzdory těmto počátečním misijním úspěchům postupně sílila kritika hnutí z islámských pozic, a to hlavně z politických a doktrinárních důvodů. V roce 1974 byla ahmadíja rezolucí Světové muslimské ligy (vlivná panislámská organizace pod taktovkou Saúdské Arábie) oficiálně prohlášena za neislámský směr.

Pokud jde o strukturu práce, tak ta je rozdělena do šesti kapitol. V první kapitole „Mesianismus a obnova islamskej viery“ diplomantka zasazuje ahmadíju do širšího kontextu islámského mesianismu a reformismu (*tadždíid*). Ve druhé kapitole „Mírzá Ghulám Ahmad – zakladatel hnutia ahmadíja“ přibližuje životopis tohoto kontroverzního a charismatického učitele. Ve třetí kapitole „Učenie Mírzu Ghuláma Ahmada“ se zabývá jeho učením, a to zejména s ohledem na vlivy křesťanské, súfítské (v rámci islámu) a hinduistické. Čtvrtá kapitola pojednává o doktrinárních a politických důvodech rozdělení hnutí na qádijánskou a láhaurskou větev. Pátá kapitola popisuje působení ahmadíje v Kašmíru, a konečně šestá kapitola se zabývá politickými aspekty ahmadíje v kontextu rozdělení Indie a persekucí ahmadíje v Pákistánu.

Jako vedoucí práce oceňuji píli a pracovní nasazení kolegyně Ivankové zejména v době, kdy práci začala psát. Původní záměr byl sice ambicióznější, zamýšlen byl dokonce terénní výzkum v Indii, ze kterého později sešlo, stejně jako z výzkumu v ahmadíjské komunitě v Londýně, který byl podpořen grantem UK. Z vážných zdravotních důvodů se kolegyně Ivanková nakonec zaměřila spíše na kompilaci ze stávající literatury. A třebaže práce nepřináší nový, originální pohled na ahmadíju, podává podle mého názoru slušný přehled doktrinární i politický. Diplomová práce si proto zaslouží ocenění. Splňuje podle mého názoru všechny formální i obsahové požadavky, a proto ji doporučuji k obhajobě. Hodnotím ji stupněm 2, tedy velmi dobře.

Vypracoval Mgr. Pavel Ťupek, Ph.D.

V Teplicích dne 25. srpna 2020.